

Поради вчителя-логопеда щодо роботи з агресивними дітьми

1. Не розмовляйте з такою дитиною на підвищених тонах (тим самим ви підключитесь до її збудження і спровокуєте підсилення агресивних проявів).
2. Розмовляйте спокійною, плавною мовою. Речення повинні бути простими; уникайте складних зворотів.
3. Прищеплюйте навички спілкування з людьми (доцільно розучувати та програвати зразки висловлювань в тій чи іншій ситуації).
4. Дозвольте дитині визволитись від емоцій (для вираження гніву можна використовувати гумові іграшки, «мішечки злості», інвентар для занять спортом, рвання паперу тощо). При цьому висловлюється основна скарга, без відхилень.
5. Агресивні прояви знімайте, концентруючи увагу на руках дитини, стискаючи їх з певним зусиллям. Гіпернапруження змінюватиметься релаксацією м'язів тіла та мовного апарату зокрема. Агресія ставатиме меншою.
6. Демонструйте своїм прикладом миролюбне ставлення до людей.

Поради вчителя-логопеда щодо роботи з сором'язливими дітьми

1. Подолайте **свою** сором'язливість, невпевненість. Заберіть зі свого словника вислови «мені не вдасться», «я не зумію», «я невпевнена (ий)» тощо.
2. Окресліть коло своїх вимог щодо мовлення дитини та дотримуйтеся їх.
3. Вводьте нові завдання (за аналогією, варіант з ускладненням, завдання з використанням схем, таблиць, сигнальних карток, з новими правилами виконання тощо) поступово, так як сором'язливі діти воліють іти протерованим шляхом.
4. Грайте в театр, тому що, сховавши обличчя за ширмою, говорячи від імені ляльки, дитина почуватиметься впевненіше.
5. Грайте в сюжетно-рольові ігри, щоб навчити дитину використовувати в своєму побутовому мовленні заготовлені штампи. Доречними будуть і ігри-добавлянки.
6. Допомагайте дитині в її починаннях (і мовних зокрема), підтримуйте її.
7. Підвищуйте самооцінку дитини похвалою. «Захвалити» людину із заниженою самооцінкою неможливо.

**Поради вчителя-логопеда
щодо роботи з дітьми раннього віку
з затримкою мовного розвитку**

1. Вводьте в предметні дії активне мовлення (показ предметів з емоційно насиченою розповіддю).
2. Організуйте співпрацю з дитиною за принципом «давай разом» (хорове промовляння, гра за ролями).
3. Впроваджуйте ігри з імітацією. Саме вони сприятимуть викликанню (наслідуванню) мовлення у дитини.
4. Кожну нову іграшку і спосіб гратися з нею показуйте малюку, організуйте спільну гру.
5. Не пропонуйте дитині багато іграшок чи книг та не залишайте її надовго самою.
6. Говоріть до дитини чітко і ясно та вимагайте від неї чіткої вимови.
7. Говоріть якомога більше з нею, читайте книжки, разом слухайте платівки, підспівуючи чи підтанцювуючи.

Поради вчителя-логопеда щодо роботи з гіперактивними дітьми

1. У своїх взаєминах з дитиною підтримуйте позитивну установку. Хваліть її щоразу, коли вона на це заслужила, помічайте успіхи.
2. Уникайте повторення слів «немає» і «не можна».
3. Розмовляйте стримано, спокійно, м'яко.
4. Дотримуйтесь чіткої структури заняття. Варта наперед повідомляти дітям про види роботи, які будуть наступними.
5. Давайте дитині тільки одне завдання на певний відрізок часу, щоб вона могла його завершити.
6. Завдання повинні бути простими і конкретними («почисти зуби, а тепер одягайся», а не «збирайся до школи»).
7. Для підкріплення усних інструкцій використовуйте зорову стимуляцію.
8. Уникайте скупчення людей. Перебування на конкурсах, змаганнях, групових заняттях і т.д. складно переживає дитина; настає перезбудження, а відтак порушення поведінки.
9. Під час ігор обмежуйте дитину лише одним партнером. Уникайте неспокійних, галасливих друзів (сусідів за столом).
10. На робочому місці дитини (і в кімнаті) має бути якомога менше предметів. Речі повинні бути складені так, щоб не відволікати увагу.
11. Зробіть усе можливе для підвищення самооцінки дитини, адже через дефіцит уваги вона може неправильно розуміти вказівки та іншу інформацію, тому всі навколо безупинно її виправляють.